

Arne Wilhelm Mohn Omsted
Vestre Solørveg 491
2260 Kirkenær

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marie-Louise Olsen, 61 26 60 76

Utsetting av utenlandske treslag - Tillatelse til re-planting av juletrær/fjelledelgran - gbnr. 88/1 Grue kommune

---

Det gis tillatelse til å sette ut/re-plante fjelledelgran (*Abies lasiocarpa*) på gnr. 88 bnr. 1 i Grue kommune på 110 daa med formål juletreproduksjon. Nærmere detaljer og vilkår følger av vedtaket, se nedenfor.

Søknaden

Vi viser til søknad av 5. mai 2021. Det søkes om tillatelse til å re-plante juletres-parseller som er høstet samt å drive de eksisterende parsellene i rotasjon med forskjellige stadier/alder/provenienser. Arealet med juletrær ligger på gbnr. 88/1 i Grue kommune og er pr. i dag disponert til juletreproduksjon. Statsforvalteren har tidligere (2014) gitt dispensasjon til utsetting av fjelledelgran på deler av arealet, men denne tillatelsen gikk ut i 2015. Arealet er på i alt 110 daa, antall tre som over tid ønskes å plantes er 88.000 trær (i kontinuerlig omløp). Treslaget er fjelledelgran, *Abies lasiocarpa*, av proveniensene White River, Upper Fraser, George Mountain og Barkerville. Det ønskes å plantes ut trærne over en periode på 9-10 års omløp.

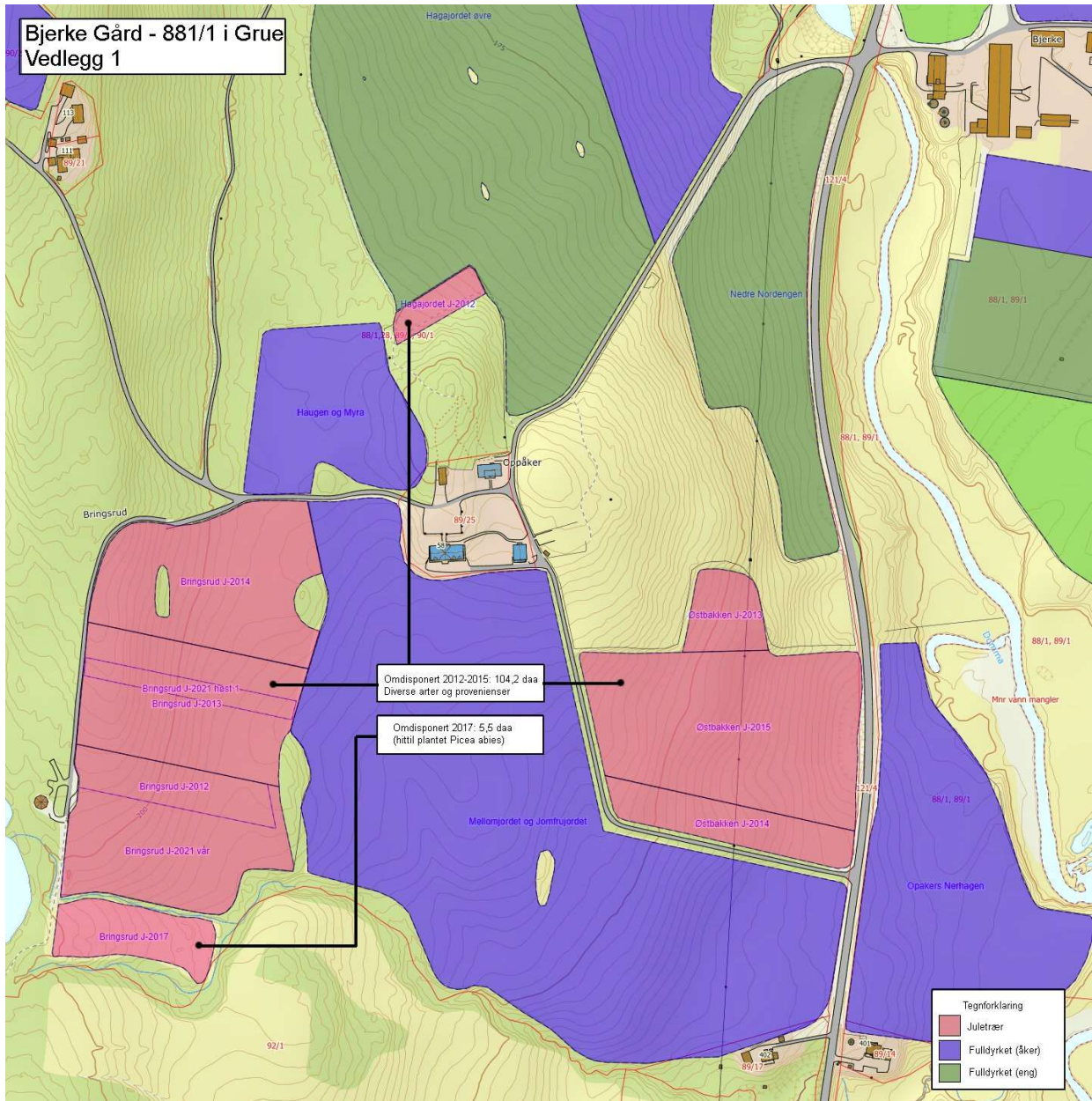
Formålet er å ha en langsiktig og løpende produksjon av juletrær. Trærne plantes og høstes suksessivt i blokker/parseller. Det vil primært være aktuelt å nullstille hele blokker for nyplanting. Markedet etterspør trær opp til ca. 2,5 meter, i noen få tilfeller opp mot 3,5 meter. 90% av volumet vil høstes i høydeklasser 1,75- 2,25 meter. Kulturen skjøttes på helårsbasis med fast ansatte fagfolk. Planter kjøpes av anerkjente norske planteskoler.

Arealene fremstår pr. i dag som etablerte og godt skjøttede juletrefelt (se bilde side 2) med trær i aldre opp til 9 år. Utsetting av fjelledelgran søkes under ett for hele arealet (se kart side 2, rosa farge). Arealene er godt avgrenset med gjerder og bilveger.

Juletreproduksjonen på eiendommen er Debio-godkjent f.o.m. 2020, dette inne bærer at kjemisk plantevern og kunstgjødsel ikke kan benyttes. Risikoen for uønsket spredning anser søker som lav

da det ikke er økonomisk interessant å la trærne bli større enn 3,5 meter eller ca. 10 å gamle. I tillegg er det i omdisponeringstillatelsen satt som vilkår at arealene skal tilbakeføres til ordinær jordbruksdrift når juletreproduksjonen opphører.

Kart. Rosa farge = juletrær/omsøkte areal.

Bilde av den blokk som skal re-plantes (2021).

Lov og forskrift

Søknaden krever godkjenning fra Statsforvalteren i samsvar med forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, jf. naturmangfoldloven (nml) kap. IV.

Formålet med forskriften er å hindre at planting av utenlandske treslag gir uheldige konsekvenser for naturmangfoldet. Det er sentralt at planting skjer i tråd med naturmangfoldlovens kapittel II med alminnelige bestemmelsene om bærekraftig bruk, herunder forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer og arter, og krav om en generell aktsomhetsplikt for å unngå skade på naturmangfoldet.

Alle offentlige vedtak som kan ha virkninger for naturmangfoldet skal vurderes etter de miljørettslige prinsippene i nml §§ 8-12, jf. § 7.

Vurdering

Søknaden inneholder den informasjon som trengs for behandling av saken.

Det er i Fremmedartslisten 2018 (tidligere kalt svartelisten) fra Artsdatabanken sammenstilt og oppdatert en oversikt over fremmede arter i Norge, inkludert økologiske risikovurderinger av slike arter som reproduserer i norske områder. Fjelledelgran er av Artsdatabanken satt i kategorien "lav risiko" der blant annet vurderinger av spredningspotensial, mulige effekter for økosystemer, og risiko for å bære på parasitter eller patogener ligger til grunn. Det nevnes likevel at dette er en art det bør følges godt med på og at små endringer i risikovurderingene kan resultere i en høyere risiko-kategori. Fjelledelgran er så langt plantet i beskjeden mengde i Norge, men har de siste tiårene fått stor betydning som juletre. Arten oppgis å starte frøsetting rundt 20-40 års alder (jf. fremmedartslisten og DN utredning 8-2012 om spredning og effekter av fremmede bartrær).

Ut fra databasene Naturbase fra Miljødirektoratet, Artskart fra Artsdatabanken er det ikke registrert noe spesielt av verdi for naturmangfold på selve arealet som søkes re-plantet. Tilstøtende og rett nord for de østlige blokker er det kartlagt en naturtype verdi B definert som parklandskap kallet Oppåker, innenfor naturtypen er det i tillegg registrert 4 hule eiker. Innenfor en radius på ca. 1 km finnes det en del vassdrag med kantsoner i området som er naturtypekartlagt, viktige bekkedrag verdi B (kallet Domma) samt flomdammer og meanderende elveparti (kallet Mosholmen). Innenfor denne radiusen er det i tillegg registrert flere mindre MiS-flater/nøkkelbiotoper med hagemarkskog og gråor-heggeskog. På åkeren mellom de to adskilte juletrearealer er det registrert gulspurv nært truen (NT) og vipe sterkt truet (EN). Det finnes ingen verneområder, utvalgte eller verdifulle kulturlandskaper i umiddelbar nærhet til aktuelle område. Vi anser med dette at kunnskapsgrunnlaget om både arten og stedet er godt nok for å kunne behandle søknaden (jf. nml. § 8 med krav om kunnskapsgrunnlag) uten å ta i bruk føre-var-prinsippet (jf. nml. § 9).

Omsøkte tiltak gjelder re-planting av allerede opparbeide arealer/blokker med fjelledelgran i ulike stadier. Fjelledelgran har ingen spredningspotensiale når den hogges som juletre, og vi kan derfor ikke se at den omsøkte planting vil true naturmangfoldet og bidrar således ikke til noen belastning for økosystemet (jf. nml. § 10). Av hensyn til risiko for frøsetting vil det stilles krav om at trærne hogges før de har nådd en høyde på maks 3,5 meter. Hvis trærne mot formodning setter kongler før de har nådd denne høyden (jf. nml. § 12 med krav om bruk av miljøforsvarlige driftsmetoder) må konglene fjernes. Vi ser ingen fare for en uheldig presedensvirkning av et positivt vedtak for andre steder/søknader med lignende forutsetninger (jf. nml. § 10). Hvis granen risikerer å spre seg utenfor plantefeltet må tiltakshaver varsle Statsforvalteren og deretter, hvis Statsforvalteren setter krav om det, gå gjennom nærliggende og/eller spesielt sårbare arealer og fjerne evt. skudd/planter (jf. nml. §

11 i naturmangfoldloven med krav om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, samt forskriften § 8 om varslingsplikt som utløses f.eks. hvis trær har spredd seg utenfor utsettingsstedet).

Trærne plantes og høstes suksessivt i blokker (rotasjonsdrift) forventelig vil det være 9-10 års omløp innenfor omsøkte areal (rosa farge side 2). For å sikre forutsigbarhet i driften finner Statsforvalteren det rimelig å fastsette en periode for tillatelse på 10 år. Vi legger til vekt at søker og medarbeidere til denne har lang erfaring med produksjon av juletrær.

Ved et evt. skifte av eier plikter grunneier å informere ny grunneier om tillatelsen, jf. forskriften § 9, som dermed plikter å etterkomme vilkårene i dette vedtaket.

Det forutsettes at produksjonen er i tråd med annet lovverk som for eksempel godkjent omdisponering av jordbruksareal etter jordlova samt skogbrukslova med tilhørende forskrifter.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til utsetting av ca. 88 000 planter i kontinuerlig omløp av fjelledelgran (*Abies lasiocarpa*) på til sammen 110 daa på gnr./bnr. 88/1 i Grue kommune. Arealet er kartfestet i søknaden og vist på bilde ovenfor i dette brevet.

Vedtaket er fattet med hjemmel i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.

Tillatelsen til gis på følgende vilkår:

- Grana skal ikke vokse over 3,5 meters høyde og må ikke nå en alder over 15 år fra utplanting. Dersom juletreproduksjonen på eiendommen blir avvirket må trærne hogges/fjernes.
- Det skal foreligge et internkontrollsystem og føring av logg for denne. Hvis det avdekkes spredning av fjelledelgran inntil de beplantede bestandene må tiltakshaver sørge for å søke videre i arealer lenger bort som kan antas å være utsatte for spredningen, og varsle Statsforvalteren. Dersom det avdekkes spredning av fjelledelgran fra disse bestandene er ansvarlig for plantefeltet bli pålagt å fjerne frøplanter av fjelledelgran, alternativt bli pålagt å betale for oppryddingen.
- Tillatelse til selve plantingene gjelder ut 2031. Vilkår om å hindre, kontrollere og fjerne spredt fjelledelgran gjelder til bestanden er avvirket.
- Ved overdragelse av tiltakshavers eiendom plikter tiltakshaver å informere ny eier om tillatelsen og dens vilkår. Hvis ikke juletreproduksjonen avsluttes før ny eier tar over, plikter ny eier å etterkomme vilkårene for å overholde tillatelsen og for å hindre uønsket spredning av granen. Ved overdragelse av eiendommen der plantingene skjer plikter tiltakshaver å sørge for at grunneier informere ny eier om avtalen som foreligger med tiltakshaver.

Vedtaket forutsetter at tiltaket også er i tråd med andre aktuelle lovverk enn naturmangfoldloven.

Klageadgang

Vedtaket kan etter regler i forvaltningsloven påklages av alle som har rettslig klageinteresse i saken. Klagen skal være framsatt skriftlig innen tre uker etter at dette brevet er mottatt. Klagen skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Marie-Louise Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
GRUE KOMMUNE Postboks 94 2261 KIRKENÆR